

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind comparabilitatea comisioanelor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază

Secțiunea a 2 – a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

1. Descrierea situației actuale

În prezent, **legislația națională** nu cuprinde prevederi referitoare la informațiile de care consumatorii ar avea nevoie pentru a putea compara cu ușurință comisioanele aplicabile conturilor de plăți, și, de asemenea, nu sunt reglementate drepturile și obligațiile părților la schimbarea conturilor de plăți, aceasta din urmă efectuându-se în baza practicilor voluntare ale industriei. În ceea ce privește accesul la conturile de plăți, instituțiile de credit oferă acces conform politicilor proprii.

Prin *Ordonanța de urgență nr. 113/2009 privind serviciile de plată* sunt cuprinse prevederi referitoare la transparența comisioanelor percepute de către prestatorii de servicii de plată pentru serviciile oferite la conturile de plăți. Ordonanța de urgență 113/2009 transpune în legislația națională prevederile Directivei 2007/64/CE. Totuși, acest act normativ nu este suficient pentru a se asigura transparența și comparabilitatea comisioanelor, precum și schimbarea contului de plăți într-un mod eficient.

Având în vedere diferențele dintre statele membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește piața internă a serviciilor financiare cu amănuntul, precum și necesitatea dezvoltării acesteia, la nivel european, s-a urmărit crearea unui cadru legislativ care să răspundă cerințelor actuale.

Astfel, pentru elaborarea noii legislații europene s-au avut în vedere:

- lipsa transparenței și a comparabilității comisioanelor, precum și dificultățile în materie de schimbare a conturilor de plăți, fapt care creează în obstacole în calea dezvoltării unei piețe pe deplin integrate, contribuind la o concurență slabă în sectorul serviciilor bancare cu amănuntul. Diferențele semnificative dintre statele membre în domeniul comparabilității comisioanelor, unde nu există niciun fel de măsuri la nivelul Uniunii, nici măcar de autoreglementare. În cazul în care aceste diferențe se vor adânci în viitor, pe măsură ce prestatorii de servicii de plată tind să își adapteze practicile la piețele naționale, costul operării la nivel transfrontalier va crește comparativ cu costurile suportate de prestatorii interni și,

prin urmare, se va diminua atractivitatea activității desfășurate la nivel transfrontalier;

- lipsa unor măsuri uniforme cu caracter obligatoriu la nivelul Uniunii Europene în cazul schimbării conturilor, fapt ce a condus la practici și măsuri divergente la nivel național;

- obstacolele pe care le întâmpină consumatorii la deschiderea unui cont de plăți în străinătate;

- faptul că nu toți consumatorii au acces la un cont de plăți, fie pentru că acest lucru le este refuzat, fie pentru că nu le sunt oferite produse adecvate. Asigurarea accesului tuturor consumatorilor la un cont de plăți le va permite acestora să participe la piața internă și să se bucure de beneficiile pieței interne.

Pentru a motiva prestatorii de servicii de plată să intre pe piața internă și a se asigura condiții de concurență echitabile, consolidând astfel concurența și alocarea eficientă a resurselor în interiorul pieței financiare cu amănuntul a Uniunii, în beneficiul comercianților și al consumatorilor, precum și pentru a se asigura informații transparente cu privire la comisioane și posibilitățile de schimbare a conturilor, combinate cu dreptul de acces la un cont de plăți cu servicii de bază, a fost adoptată *Directiva 2014/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 privind comparabilitatea comisioanelor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază*, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L257/2014 (denumită în continuare Directiva 2014/92/UE).

Termenul de transpunere al Directivei 2014/92/UE în legislația națională este 18 septembrie 2016.

2. Schimbări preconizate

Prin proiectul legislativ se dorește transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei 2014/92/UE, respectiv crearea cadrului legal național cu privire la drepturile și obligațiile consumatorilor și ale prestatorilor de servicii de plată atunci când se prestează servicii de plată aferente unui cont de plăți, respectiv aspecte referitoare la transparența și comparabilitatea comisioanelor percepute consumatorilor pentru conturile de plăți deținute de aceștia, la schimbarea conturilor de plăți, la facilitarea deschiderii transfrontaliere de conturi de plăți, precum și la deschiderea și utilizarea conturilor de plăți cu servicii de bază.

Proiectul se aplică acelor conturi de plăți prin care consumatorii pot cel puțin să depună fonduri într-un cont de plăți, să retragă numerar dintr-un cont de plăți și să execute respectiv să primească operațiuni de plată, inclusiv transferuri de credit, către și de la terți.

Potrivit proiectului, aspectele referitoare la comparabilitatea comisioanelor aferente unui cont de plăți și la schimbarea conturilor se aplică prestatorilor de servicii de plată, iar aspectele referitoare la asigurarea accesului la conturile de

plăți se aplică instituțiilor de credit.

Dintre aspectele de interes din proiectul legislativ, le menționăm pe cele referitoare la:

- *Lista celor mai reprezentative servicii aferente unui cont de plăți* – este esențial pentru consumatori să poată înțelege comisioanele, astfel încât să poată compara ofertele provenind de la prestatori de servicii de plată diferiți și să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la contul de plăți cel mai adecvat nevoilor lor. Compararea comisioanelor nu poate fi realizată dacă prestatorii de servicii de plată utilizează o terminologie diferită pentru aceleași servicii și furnizează informații în formate diferite. Terminologia standardizată, însoțită de informații specifice prezentate într-un format coerent referitoare la comisioanele aferente celor mai reprezentative servicii legate de conturile de plăți, poate ajuta consumatorii să înțeleagă și să compare comisioanele. Pentru a fi considerate reprezentative, serviciile trebuie să facă obiectul unui comision la cel puțin un prestator de servicii de plată dintr-un stat membru. În plus, în cazul în care serviciile sunt comune unei majorități a statelor membre, terminologia utilizată pentru definirea acestor servicii trebuie să fie standardizată la nivelul Uniunii Europene, făcând astfel posibilă mai buna comparare a ofertelor de conturi de plăți la nivelul Uniunii Europene. Pentru a asigura faptul că listele naționale sunt suficient de omogene, Autoritatea europeană de supraveghere (Autoritatea Bancară Europeană, denumită, în continuare, ABE) identifică, pe baza informațiilor primite de la statele membre, prin intermediul unor proiecte de standarde tehnice de reglementare, serviciile care sunt comune majorității statelor membre pentru a propune termeni și definiții standardizate la nivelul Uniunii Europene, în toate limbile oficiale ale instituțiilor Uniunii Europene. ABE asigură faptul că se utilizează numai un singur termen pentru fiecare serviciu în oricare dintre limbile oficiale ale fiecărui stat membru. Ulterior, statele membre integrează eventualii termeni de la nivelul Uniunii Europene și publică lista cu aceștia. Pentru a se asigura acest lucru, în conformitate cu art. 3 paragraf (4) din Directiva 2014/92/UE, proiectul prevede că lista cu termenii standardizați se stabilește, în termen de cel mult trei luni de la intrarea în vigoare a standardelor tehnice adoptate de Comisia Europeană privind terminologia standardizată pentru acele servicii care sunt comune cel puțin unei majorități a statelor membre, prin hotărâre a Guvernului, în conformitate cu Lista adoptată de Comisia Europeană.

- *Documentul de informare cu privire la comisioane și glosar* - pentru a ajuta consumatorii să compare cu ușurință comisioanele aferente conturilor de plăți din piața internă în ansamblu, prestatorii de servicii de plată vor pune la dispoziția consumatorilor un document de informare cu privire la comisioane care să prezinte comisioanele aferente tuturor serviciilor cuprinse în lista celor mai reprezentative servicii legate de un cont de plăți la nivel național. În documentul de informare cu privire la comisioane se vor utiliza termenii și

definițiile standardizate stabilite la nivelul Uniunii. Documentul de informare cu privire la comisioane nu va conține alte comisioane. În cazul în care un prestator de servicii de plată nu oferă un serviciu care figurează pe lista celor mai reprezentative servicii legate de un cont de plăți, acesta precizează acest lucru. Pentru a îi ajuta pe consumatori să înțeleagă comisioanele pe care trebuie să le plătească pentru contul lor de plăți, acestora li se va pune la dispoziție un glosar care să conțină explicații clare, fără caracter tehnic și lipsite de ambiguitate cel puțin pentru comisioanele și serviciile prevăzute în documentul de informare cu privire la comisioane.

- *Situația comisioanelor suportate* - prestatorii de servicii de plată vor informa consumatorii gratuit și cel puțin o dată pe an cu privire la toate comisioanele percepute pentru contul lor de plăți, inclusiv, dacă este cazul, rata dobânzii pentru descoperitul de cont și rata dobânzii creditoare.

- *Pagina web de comparare a comisioanelor* – pentru a oferi consumatorilor posibilitatea de a obține informații imparțiale cu privire la comisioanele percepute și ratele dobânzii aplicate în legătură cu conturile de plăți, este necesară asigurarea existenței cel puțin a unui sit internet de comparare independent din punct de vedere operațional de prestatorii de servicii de plată. Potrivit proiectului, site-ul internet de comparare pot fi administrate de o autoritate publică și/sau de asociațiile de consumatori luate în evidență de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor care desfășoară activități în domeniul protecției consumatorilor.

- *Schimbarea conturilor* – pentru a permite consumatorilor să schimbe contul de plăți, proiectul prevede o procedură clară, rapidă și sigură prin care prestatorii de servicii de plată vor schimba conturile de plăți, inclusiv conturile de plăți cu servicii de bază. Această procedură este urmată atât atunci când consumatorii doresc să își schimbe conturile de la un prestator de servicii de plată la altul, cât și atunci când consumatorii doresc să facă schimbul între conturi de plăți diferite în cadrul aceluiași prestator de servicii de plată. Orice comision pentru serviciul de schimbare a conturilor percepute de prestatorii de servicii de plată ar trebui să fie rezonabil și să corespundă costului real suportat de prestatorii de servicii de plată.

- *Accesul la conturile de plăți cu servicii de bază* – atunci când solicită sau accesează un cont de plăți, consumatorii rezidenți în mod legal în Uniune nu fac obiectul discriminării de către instituțiile de credit din motive de naționalitate sau loc de reședință sau din alte motive, după cum se prevede la articolul 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Condițiile aplicabile deținerii unui cont de plăți cu servicii de bază nu trebuie să fie discriminatorii.

Potrivit actului normativ, un cont de plăți cu servicii de bază cuprinde următoarele servicii: a) servicii care permit toate operațiunile necesare pentru deschiderea, administrarea și închiderea unui cont de plăți; b) servicii care permit depunerea de fonduri într-un cont de plăți; c) servicii care permit retrageri de numerar pe teritoriul Uniunii Europene, dintr-un cont de plăți la ghișeu sau la bancomate, în timpul sau în afara programului de lucru al instituției de credit; d) efectuarea de operațiuni de plată printr-un card de plată, inclusiv plăți online, transferuri de credit, inclusiv ordine de plată programată la, după caz, terminale bancare, la ghișee și prin intermediul facilităților online ale instituției de credit, debitări directe.

Referitor la unele aspecte punctuale, propunerea de act normativ cuprinde, la art. 4 - definiții, o serie de noțiuni utilizate în mod uzual în limbajul de specialitate financiar-bancar, cum este și aceea de “bani scripturali”. Conform doctrinei, banii scripturali sunt bani aflați în cont la diferite bănci și instituții financiare. Acești bani nu au existență fizică, materială, dar se pot transforma în bani numerar, tot așa cum banii numerar se pot transforma în bani scripturali.

Sintagma se regăsește, de asemenea, și în alte acte normative, ca de exemplu la art. 5 pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2009 privind serviciile de plată.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

- a) limitarea directă sau indirectă a numărului furnizorilor - *nu este cazul*
- b) limitarea capacității furnizorilor de a concura - *nu este cazul*
- c) reducerea gradului de stimulare a furnizorilor pentru a concura efectiv - *nu este cazul*
- d) limitarea opțiunilor și informațiilor disponibile pentru clienți - *nu este cazul*
- e) luarea unei măsuri de ajutor de stat - *nu este cazul*

2. Impact asupra mediului de afaceri

Beneficii directe și indirecte preconizate

Prin reglementarea drepturilor și obligațiilor consumatorilor și a prestatorilor de servicii atunci când se prestează servicii de plată aferente unui cont de plăți, respectiv aspecte referitoare la transparența și comparabilitatea comisioanelor

percepute consumatorilor pentru conturile de plăți deținute de aceștia, la schimbarea conturilor de plăți, la facilitarea deschiderii transfrontaliere de conturi de plăți, precum și la deschiderea și utilizarea conturilor de plăți cu servicii de bază se asigură crearea unui cadru legal echilibrat, se încurajează concurența loială și se creează premisele unei dezvoltări viitoare a activității acestora.

2¹.Impactul asupra sarcinilor administrative

a) Prin proiect se prevăd noi sarcini pentru Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, respectiv de a administra o pagina web prin care să ofere consumatorilor informații cu privire la comisioanele percepute de prestatorii de servicii de plată.

b) simplificarea procedurilor administrative – nu este cazul

2².Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

a) se va prezenta rezultatul cu privire la aplicarea testului întreprinderilor mici și mijlocii, precum și avizul obținut în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare, de la Grupul pentru evaluarea impactului economic al actelor normative asupra întreprinderilor mici și mijlocii, anterior transmiterii actului spre avizare pe circuitul interministerial;

b) se va indica procentul pe care îl dețin întreprinderile mici și mijlocii în cadrul afectat de măsura legislativă, precum și impactul acesteia asupra activităților întreprinderilor mici și mijlocii din domeniul respectiv.

3. Impact social

Creșterea nivelului de informare și protecție a consumatorilor la alegerea unui cont de plată, la schimbarea acestuia, precum și la deschiderea unui cont de plată cu servicii de bază.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte informații

Nu sunt

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Proiectul de act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat.

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare,						

<p>plus/minus, din care:</p> <p>a) buget de stat, din acesta:</p> <p>i. impozit pe profit</p> <p>ii. impozit pe venit</p> <p>b) bugete locale</p> <p>i. impozit pe profit</p> <p>c) bugetul asigurărilor sociale de stat:</p> <p>i. contribuții de asigurări</p>						
<p>2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:</p> <p>a) buget de stat, din acesta:</p> <p>i. cheltuieli de personal</p> <p>ii. bunuri și servicii</p> <p>b) bugete locale:</p> <p>i. cheltuieli de personal</p> <p>ii. bunuri și servicii</p> <p>c) bugetul asigurărilor sociale de stat:</p> <p>i. cheltuieli de personal</p> <p>bunuri și servicii</p>						
<p>3. Impact financiar, plus/minus, din care:</p> <p>a) buget de stat</p> <p>b) bugete locale</p>						
<p>4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare</p>						
<p>5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare</p>						
<p>6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare</p>						
<p>7. Alte informații</p> <p>Nu sunt</p>						
<p>Secțiunea a 5-a</p> <p>Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</p>						
<p>1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ):</p>						

a) *acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;*

nu este cazul

b) *acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.*

Ordin al Președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor privind Lista celor mai reprezentative servicii aferente unui cont de plăți.

1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:

Directiva 2014/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 privind comparabilitatea comisioanelor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 257/28.08.2014

3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale:

Standardele tehnice emise de Autoritatea Bancară Europeană în domeniul reglementat de Directiva 2014/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 privind comparabilitatea comisioanelor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 257/28.08.2014

6. Alte informații

Nu sunt.

<p>Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</p>
<p>1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate</p>
<p>2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ</p>
<p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect</p>
<p>5. Informații privind avizarea de către:</p> <p>a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi</p> <p>Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de act normativ prin avizul nr. 293/2017.</p>
<p>6. Alte informații</p> <p>Nu sunt.</p>
<p>Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>
<p>1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ</p>

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost îndeplinite procedurile prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională. Acțiunea de informare a fost realizată prin afișare la sediul instituției și pe site-ul acesteia.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Nu sunt

**Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare**

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Instituția publică responsabilă de implementarea măsurilor cuprinse în proiectul de act normativ este Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor cu sprijinul Băncii Naționale a României.

2. Alte informații

Nu sunt.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind comparabilitatea comisioanelor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, sweeping loop on the left and a long, horizontal stroke extending to the right, with a vertical line descending from the end of the horizontal stroke.

SORIN MIHAI GRINDEANU